

Farma zvířat- George Orwell

George Orwell

- **1903- 1950**
- Britský novinář, esejista, spisovatel
- narozen v Indii
- pravým jménem – **Eric Arthur Blair**
- britský spisovatel, novinář
- dobrovolník ve španělské válce
- novinář
- kritizoval komunistickou diktaturu, ale sám se považoval za socialistu
- zaměřoval se na sociální témata doby, která šla ruku v ruce s politickým režimem
- V Česku byl dlouhou dobu na seznamu zakázaných autorů
- **Další díla:** 1984, Na dně v Paříži a Londýně
- **Další autoři**
 - Karel Čapek (R.U.R.)
 - A. Charles Clark (Vesmírná odyssea)

Znaky autorovi tvorby

- ve svých raných prozaických dílech vycházel George Orwell ze svých zkušeností
- George Orwell byl zapálený socialist a odpůrce totalitních režimů → ukázalo se v jeho tvorbě
- jeho knihy a eseje se netýkají pouze politiky, ale komentují život své doby a zabývají se sociálními tématy
- v komunistickém Československu byl Orwell na seznamu zakázaných autorů → knihy nemohly oficiálně vycházet
- v češtině vycházely v **exilových nakladatelstvích**

Literatura s prvky SCI-FI

- obraz **fiktivní budoucnosti společnosti**, člověka, vědy
- **osud člověka v nepříznivém prostředí**
- stinné stránky technického pokroku
- **tzv: fantasy literatura** – s bájnou pohádkovou atmosférou
- **otřesné vize totalitní společnosti**
- **utopie** – prozaický žánr, který líčí ideální společenské poměry ve vymyšlené zemi, je idealizovaná představa nereálné lidské společnosti, obce nebo státu, humanistický myslitel Thomas More – název své knihy Utopie (1516), v širším významu označuje něco sice žádoucího, ale neskutečného, nereálného a nemožného
- **antiutopie** – je opakem utopie, myšlenka fiktivní společnosti, která se vyvinula špatným směrem, má zásadní nedostatky, sebedestrukce, další představitel Karel Čapek

Název díla: Farma zvířat

Literární směr, období: během 2.SV, vydáno 1945

Čas: 50. léta 20.stol.

Místo: Anglie, venkov, Panská farma

Literární druh: epika

Literární žánr: antiutopický ^{novela} román - myšlenka fiktivní společnosti, která se vyvinula špatným směrem, má zásadní nedostatky vzniklé přeháněním jednoho nebo více ideologických principů, alergie - zvířata vystupují jako lidé

Forma psaní textu a vyprávěcká f.: próza, er-forma

Jazyk: spisovný, odborné termíny, metafora, personifikace

Téma díla: kritika totalitních režimů a principů, které využívají k udržení moci

Hl. myšlenka: poukázání na to, jak se dá zneužít nevinné myšlenky k vybudování režimu, v němž jsou si někteří lidé/zvířata rovnější

Hlavní postava, charakteristika:

pan Jones - majitel farmy, z pohledu zvířat je to zlý nezodpovědný pán, alkoholik

Napoleon (prase) - představuje **Stalina**, nejchytřejší, nejmazanější, podvodník, pokrytec, zrádce

Major (prase) - představuje **Lenina**, inteligentní, starý a vážený vepř, to on ve své podstatě vyvolal revoluci

Kuliš (prase) - představuje **Trockého** - soupeřil po revoluci o moc se Stalinem, prosazoval industrializaci a elektrifikaci Sovětského svazu = větrný mlýn, chytrý, má dobré nápady, zpočátku vůdce prasat, později označován za zrádce

Pišťák (prase) - představuje propagandu, mistrně dokáže manipulovat s ostatními - to svědčí o jeho inteligenci, překrucuje a mění pravdu, zdá se být hloupý - snaží se nalhávat zvířatům něco, o čem ani neví, jaké může mít následky, špiní nepřátele, mlží a lže, nečestný, ale zároveň oddaný svému pánovi, rád plní jeho příkazy

psi - představují tajnou policii, slepě plní rozkazy svého pána Napoleona, věrní, poslušní, spolehliví

Boxer (kůň) - stachanovský dřič - Alexej Stachanov - sovětský horník a národní hrdina SSSR, který reprezentoval SSSR jako socialistickou průmyslově vyspělou zemi, pro myšlenku budování vlastního státu byl schopen obětovat svůj život, idealista, čestný, pracovitý, odvážný, silný, lehce manipulovatelný

Lupina (klisna) - statná, mateřsky vyhlížející klisna, jako jedna z mála vydržela až do poslední chvíle

Benjamin (osel) - sám autor se přirovnává k tomuto zvířeti, zná pravdu a tuší důsledky, ale nevidí žádné východisko svou aktivitu považuje za zbytečnou, protože ho všichni přehluší

ovce - tupý dav opakující naučené fráze, plnily „utišovací“ funkci - svým bečením fráze „čtyři nohy dobré, dvě špatné“ (později „čtyři nohy dobré, dvě lepší“ - prasata se začala chovat jako lidé), nemají názor

Kompoziční vrstva: chronologický, 10 kapitol

Děj:

Příběh se odehrává na zvířecí farmě zvané Panská farma. Starý inteligentní kanec Mojžíš (v některých vydáních Major) naučil ostatní prasata píseň Zvířata Anglie, čímž vznikl tzv. animalismus (vyznačuje se nenávistí k lidem a láskou ke zvířatům). Mojžíš také nabádal ostatní k revoluci, která byla po jeho smrti uskutečněna a při které prasata převzala moc a vyhnala z farmy jejího majitele pana Jonese. Farmě dávají název Zvířecí farma a je sepsáno 7 pravidel, která všechna zvířata musí dodržovat:

1. Každý, kdo chodí po dvou nohách, je nepřítel
2. Každý, kdo chodí po čtyřech nohách nebo má křídla, je přítel
3. Žádné zvíře nesmí chodit oblečené
4. Žádné zvíře nesmí spát v posteli
5. Žádné zvíře nesmí pít alkohol
6. Žádné zvíře nesmí zabít jiné zvíře
7. Všechna zvířata jsou si rovna

Zvířatům vládou kanec Napoleon a kanec Kuliš, kteří se neustále dohadují. Napoleon všechny poštvé proti Kulišovi a sám sebe učiní Velkým vůdcem. Je málomluvný, ale dokáže všechny přesvědčit o svém názoru. Hloupá zvířata s ním ve všem souhlasí a následují ho. Zvířata na farmě pracují mnohem více než dříve, chtějí si postavit mlýn, ale jejich životní podmínky se nezměnily, mají stále stejné přiděly jídla. Sedmero je upravováno v prasečí prospěch a jakmile ostatní zvířata protestují, prasata je umlčí svými argumenty.

Po roce je produkce farmy stále nižší, což se svádí na vyhnaného Kuliše. Zvířata odhalují jeho pomocičky a popravují je, což je proti jednomu z příkázání. Zvířata se chtějí přesvědčit, jak příkázání zní, a shledávají, že je zde napsáno, že žádné zvíře nezabije jiné bez důvodu. I další příkázání byla pozměněna, ale zvířata si myslí, že už si je správně nepamatují.

Zvířata se přestěhovala do domu, začala nosit šaty, spát v povlečené posteli, pít alkohol a obchodovat s lidmi. Postupně také začínají chodit po dvou a navštěvovat se se sousedními farmáři. Napoleon farmě vrátil označení Panská. Lidští farmáři si povšimnou, že prasata vykořisťují své poddané mnohem více než oni svá zvířata.

V závěru hrají všichni poker a není možné rozeznat, kdo je člověk a kdo prase. Na vratech už visí jen jediné pravidlo:

„Všechna zvířata jsou si rovna, ale některá jsou si rovnější.“

Děj:

Kniha popisuje jak zvířata, převezmou nad farmou pana Jonese moc a vyženou pana Jonse. Zvířata jsou určitou metaforou, která představuje lidi. Autor naznačoval vliv komunismu v Rusku. Prasata byli ti, kteří přišli s myšlenkou animalismu (komunismu). Hlavní vůdce prasat, to nejvykrmenější, výstavní prase, Major měl by představovat Lenina. Kuliš by měl představovat jednu s představitelů komunismu Trockij a Napoleon, dobrý vůdce, by měl být samotný Stalin. Podle mě kniha je rozdělena na tři části. První pojednává o době před Revolučí, jak je to v době plánování a v době kdy prase Major popisuje, jak se budou mít po revoluci. Druhá část začíná vyhnáním pana Jonse, sepsáním pravidel, zbavení a zničení všeho, co souvisí s člověkem, krom knih, vysloužili pro naučení zvířat číst. Z domu pana Jonse se stalo muzeum, které ukazovalo na tvrdost zacházení před revolucí. Do druhé části bych ještě zařadil bitvu o farmu zvířat, při které lidé chtějí zpět získat svojí farmu. Bitva skončila dobře pro zvířata. Poté se zvířata začala plánovat do budoucna. Zatím co Napoleon měl jen strohé vize, Kuliš chtěl postavit větrný mlýn, který by dodával energii do stájí. Naplánoval pracovní plán, tak aby vyhovoval pro jak pro stavbu, tak pro potřeby zvířat, jako jsou potraviny. Napoleon v době, kdy Kuliš chystal plány pro mlýn, byl krok napřed a opatřil jsi ochranu

v podobě ochočených psů. V době rozhodování, kdo bude, vládnou, Napoleon vypustil psy na Kuliše a vyhnal ho z farmy. Hned po té byl obviněn ze zrady, spiklenectví s panem Jonsem. Podle mě právě vyhnáním Kuliše končí druhá část. Třetí část popisuje, jak prasata začnou velet. Nejdříve poruší jedno z pravidel, a to, že dům nebude obýván zvířaty. Proto prasata si pravidla upravila z „Žádné zvíře nebude spát v posteli“ na „Žádné zvíře nebude spát v posteli s prostěradly“. Prasata pak porušovala většinu pravidel včetně toho, kde se psalo o styku s lidmy. Nakonec se začal stavět větrný mlýn, ale podepsaný pod tím nebyl už Kuliš, ale Napoleon. Stavba se, ale protáhla na dva roky (i když Kuliš to takle předpokládal), po situacích kolem toho. Všichni museli pracovat dvakrát a někteří až třikrát víc. Práce byla zmařena dvakrát, jednou větrem, podruhé lidmi, kteří záviděli. Nejusilovněji pracoval kůň Boxer, pracoval tak moc, až se strhal. Podle prasat byl léčen, ale všichni věděli, že byl dán utracen. Ke konci knihy jsou na farmu přiváděni nová zvířata, která o Revoluaci slyšeli jen málo. Taky už na farmě byli málo zvířata, kteří by si to pamatovali. Chtěl bych vám citovat poslední část knihy. „Teď už nebylo pochybu o tom, že s tvářemi prasat něco stalo. Zvenčí pohlížela zvířata z prasete na člověka a z člověka na prase a opět z prasete na člověka. Ale nebylo už možné rozlišit, která tvář patří člověku a která praseti.“

Jazykové prostředky

- Spisovný jazyk
- Archaismy
- Odborné termíny
- Přímá i nepřímá řeč, dialogy
- Text obohacován krátkými básněmi
- Ironie
- Personifikace v celém díle
- Vše popsáno jasně a přímočaře